ལོའིཟླ ཚེས གལཆེའིགསརའགྱུར

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་དོན་་་་་་་་་
དངོས་ཟུང་འབྲེལ་ལ་མཐོང་ཆེན་བཅས་བྱས་པ་བརྒྱུད་ཆའོ་ཚེ་རིང་ལ་་་་
རིམ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་རྙེད།
བབ་ཆགས་པའི་སྐད་ཆ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ལྟ་འདོད་ཅིང་ཉན་སྤྲོ་་་་་་་
བའི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དུས་གང་དུའང་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་་་་་
པ་དང་། རིག་རྩལ་རུ་ཁག་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ཏེ་རོལ་རྩེད་བྱེད་སྒོའི་་་་་་
ཁྲོད་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་པ།འོས་འགན་ངལ་རྩོལ་བྱས་ཏེ་ངལ་རྩོལ་ཁྲོད་་་་
སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།སྲིད་ཇུས་སྣ་ཚོགས་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་་་་
ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་པ་དང་།
རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉན་སྤྲོ་བའི
“ཕལ་སྐད”ཀྱང་ཡོད་པས་སྒྲོག་འགྲེལ་དེ་སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པའི་སྒྲོག་འགྲེལ་་་
བྱེད་སྟངས་ཤིག་ལ་གྱུར་པ་མ་ཟད།མང་ཚོགས་ཚོས་ཀྱང་ཉན་འདོད་་་་་

ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།མཆོག་ཚེ་རིང་གིས་ད་དུང“སྣང་ཆེན་བཞི་དང་་་་་་་་
དགའ་ཞེན་བཞིའི”མང་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ལག་ལེན་བྱེད་སྒོ་དང་ཏང་་
འཛུགས་སྐྱོང་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས“ཁྱིམ་ཚང་གི་སྒྲོག་འགྲེལ་པའི”དཔུང་་་་་་
ཁག་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་།
ལོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་ཐོན་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་བརྒྱུད།སད་་་
སྒོ་རྭ་གྲོང་ཚོའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་སྟངས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཕྱིན་་་
ཡོད་ལ།ལོ་གསུམ་རིང“སྣང་ཆེན་བཞི་དང་དགའ་ཞེན་བཞིའི”མང་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ལག་ལེན་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་དེས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་་་
བློའི་འདུ་ཤེས་དང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་ལའང་རིམ་བཞིན་འགྱུར་ལྡོག་་་་་
ཕྱིན་ཡོད།
གྲོང་མི་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་གི་ཁྱིམ་དུ་ང་ཚོས་གྲོང་ཚོ་ཡོངས་ཀྱིས་

ཐུན་མོང་ཐོག་སྒྲུབ་དགོས་པའི་དོན་ཆེན་གཉིས་པ་དེ་མཐོང་བྱུང་བ་སྟེ།
བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་གིས་གྲོས་འགོ་བཏོན་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དང་དུད་་་་་་་་
ཚང་ཚང་མར་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་སྟེགས་བསྐྲུན་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་མངོན་་་་་་་་་
འགྱུར་བྱུང་ནས་ཚད་ལྡན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་སྟེགས་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་་་་
ཀྱི་སྟབས་བདེའི་དར་ཤིང་གི་ཚབ་བྱས་ཡོད།“རྒྱལ་དར་གྱང་སྟེང་དུ་་་་་
སྟབས་བདེའི་ངང་བཙུགས་ཚེ་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱག་སྐབས་འཁྱོག་་་་་་་་་
པའམ་ཡང་ན་འཁྱེར་འགྲོ་གི་ཡོད།ངའི་བསམ་པར་དེ་ལྟར་བྱས་ན་་་་་་་
ཚད་ལྡན་ཞིག་མིན་འདུག་པས།གྲོང་ཚོ་ཨུ་ལྷན་ལ་ཁྱིམ་ཚང་དང་དུད་་་
ཚང་ཚང་མས་སྒོར་2700རེ་བཏོན་ནས་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་སྟེགས་ཞིག་་་་་་་་་
གཅིག་གྱུར་ཐོག་བསྐྲུན་པའི་གྲོས་འགོ་འདི་བཏོན་པ་ཡིན”དུས་ཆེན་་་་་་་
གལ་ཆེན་འཆར་རིམ་བཞིན་སད་སྒོ་རྭ་གྲོང་ཚོའི་དུད་ཚང་ཚང་མས་་་་་་་

རང་འགུལ་ངང་ཁྱིམ་གྱི་སྒོ་འགྲམ་དུ་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་གི་ཡོད།
ཏང་གི་བཀའ་དྲིན་ཚོར་བ་དང་།ཏང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་པ།ཏང་
གི་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་བཅས་དང་།མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་དང་མི་་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པ།གོམས་སྲོལ་རྙིང་པ་དོར་ནས་་་་
དུས་རབས་ཀྱི་མི་གསར་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པ་བཅས་བྱས་པས་སད་སྒོ་རྭ་་་
གྲོང་ཚོའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ན་གཞི་ནས་འབྱུང་་་་་་་་་་་་
འགྱུར་གཏོད་ཐུབ་པ་དང་ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་གཏོད་་་་
ཐུབ་པའི་ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱུང་ཡོད། 2019ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་་
སད་སྒོ་རྭ་གྲོང་ཚོས་བོད་བྱ་531གསོ་ཚགས་བྱས་པ་དང་།ཤིང་ཏོག་་་་་
མུའུ་225འདེབས་འཛུགས་བྱས་པ།ཐོན་ལས་ཀྱི་གཏན་འཇགས་རྒྱུ་་་་་་
ནོར་སྒོར་ཁྲི་850ཟིན་པ།གྲོང་ཚོའི་མཉམ་སྡེབ་ཀྱི་ལོ་རེའི་ཐོན་རྫས་་་་་་
རིན་ཐང་སྒོར་ཁྲི་130ལྷག་ཙམ་ཟིན་པ།མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་ཡོང་འབབ་་་
སྒོར་ཁྲི་2.5ཟིན་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད།
（པད་ཆོས་ཀྱིས་བསྒྱུར།ཉི་དོན་དང་པད་ཆོས་ཀྱིས་ཞུས）

གསེརམདོགཅནགྱིཁྱིམགཞིསསདསྒོརྭགྲོངཚོསགོམཞེངཆེནཔོསམདུནསྐྱོདབྱེདཔ

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)ཟླ་1ཚེས་27ཉིན་ནས་་་་་་
བཟུང་། གཙུག་ལག་ཁང་གནས་སྐབས་སྒོ་བརྒྱབ་ཚུན།
དགོན་སྡེ་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་གྱི་ལས་བྱེད་པས་ད་དུང་རིམས་
ནད་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་གྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཡག་པོ་་་་་་་
བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིགདགོན་སྡེའི་དགེ་འདུན་པའི་་་་་
བསམ་བློ་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་་་་་་་
ནས་དགོན་སྡེའི་བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་གི་ལས་རེས་་་་་་་་་་་
བཀོད་སྒྲིག་ཡག་པོ་བྱས་ནས་དགོན་སྡེ་ཞི་མཐུན་དུས་་་་་་
བདེ་འགན་ལེན་བྱས་ཡོད།གྲྭ་དམངས་ཀྱིས་དོ་དམ་ལ་་་
བརྩི་སྲུང་ཞུས་ཏེ་ཚང་མས་མི་སྒེར་གྱི་འགོག་སྲུང་ལས་་་་་

དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་ཡོད།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་ད་དུང་་་
ལྗོངས་རིམས་ནད་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་ལྟེ་གནས་ཀྱི་་་་
རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་ཚོགས་པ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་་་་་
ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བདེ་ཐང་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་སྒོ་་་་་་
སྤེལ་ཏེ།རིམས་ནད་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་གྱི་དྲིལ་་་་་་་
བསྒྲགས་དཔྱད་ཡིག་སྤྲད་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣར་་་་་་་
ཡང་དག་པའི་དུག་སེལ་བྱེད་སྟངས་བསླབས་ཡོད་ཅེས་་་་
གཙུག་ལག་ཁང་དགོན་སྡེ་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་ཏང་ཨུད་ཀྱི་་་་་
ཧྲུའུ་ཅི་སྐལ་བཟང་གིས་བརྗོད།
ནེའུ་ཆུང་རིའི་དགོན་སྡེ་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་གྱི་ལས་་་་་་་་

དོན་པས“ཏོག་གསར་གློ་ཚད་རིམས་ནད་ཀྱི་སྔོན་འགོག་
ཚོད་འཛིན་དང་ཤེས་བྱ་དྲིལ་བསྒྲགས་ཁྱབ་གདལ་གྱི་་་་་་་
ལས་དོན་ཁག་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་ལས་་་་
དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།རྒྱ་ཆེའི་གྲྭ་བཙུན་ཚོས་ཏང་་་་་
ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་དང་།དེ་བཞིན་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་གྱི་
བཀོད་སྒྲིག་བླང་བྱར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གཞོགས་འདེགས་་་་་
ཧུར་ཐག་ཞུ་གི་འདུག”ཅེས་བརྗོད།
(པ་ཕན་གྱིས་བསྒྱུར།བསྟན་བློ་དང་པ་ཕན་གྱིས་་་་
ཞུས)

རང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱིས་རིམས་ནད་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་
གྱི་འགོག་རྒོལ་དམག་འཐབ་ནང་ཧུར་ཐག་ཞུགས་པ།

མིག་དམར་གྲོང་ཚོ་ནི་གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་རྩེ་་་་་་་་
རྫོང་གྲའུ་ཤང་དུ་གནས་པའི་གྲོང་ཚོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་་
ཞིང་ཆ་སྙོམས་ས་བབ་སྨི་4800ཡོད།འཚོ་གནས་ཁོར་་་
ཡུག་ཞན་པ་དང་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་དཀོན་པས།
དུད་ཚང་46གི་མང་ཚོགས་244ཡི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་་་་
བ་འགན་ལེན་མ་ཐུབ་པར་དབུལ་སྒྲོལ་གྱི་དཀའ་གནད་་་
ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།2016ལོའི་ཟླ་10པར།མིག་་་་་་་་་་
དམར་གྲོང་ཚོ་ཧྲིལ་པོ་ལྷ་རྩེ་རྫོང་གྲོང་དུ་སྤོས་པས།ས་་་་
བབ་མཐོ་བའི་རི་གྲོང་དེར་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་་་་་་
གསར་པ་རྒྱས།

ལོ་31ལ་སླེབས་པའི་ཆོས་འཕེལ་ཚེ་རིང་གིས་་་་་་་་་་་་
ཞོགས་པ་སྔ་པོ་ནས་ལངས་ཏེ་རང་ཁྱིམ་གྱི་ཤེལ་ཁང་དུ་་་་
མེ་ཁ་གསོས་རྗེས་ནང་མིར་ཇ་མངར་མོ་བཟོ་བའི་གྲ་སྒྲིག་
བྱེད་བཞིན་མཆིས།ལོ་3གྱི་གོང་ཁོང་ཚོ་ས་བབ་སྨི་་་་་་་་་་་
4800མོད་པའི་རི་གྲོང་དུ་འབྲོག་ལས་གཉེར་ནས་ལྟོ་རྩ་་
འཕྱིད་ཐབས་བྱེད་པ་དང་།རྡོ་བརྩིགས་ཀྱི་ཉེན་ཆེའི་་་་་་
ཁང་པའི་ནང་སྡོད་པ།མི་ཕྱུགས་གཉིས་ཀ་གངས་ཆུ་་་་་་
མཉམ་དུ་འཐུང་བ། གློག་གཏོང་བའི་འོད་ཤུགས་གློག་་་་
ལེབ་ཆུང་གྲས་ཤིག་ལས་མེད་པ།ཀྱག་ཀྱོག་འབར་་་་་་་་་་་
འབུར་གྱི་ས་རྡོའི་ལམ་བུ་དེ་ནི་རི་གྲོང་ནས་ཐོན་སའི་་་་་་་་
འགྲོ་ལམ་ཉག་ཅིག་དེ་རེད།
ས་བབ་མཐོ་བ་དང་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་བར་དཀའ་
ཚེགས་ཆེ་བའི་མིག་དམར་གྲོང་ཚོའི་ཕྱུག་འགྱུར་ཐབས་་་་
ལམ་གང་དུ་ཡོད་དམ།བརྟག་ཞིབ་དང་རིགས་པས་་་་་་་
ཁུངས་སྐྱེལ་ཐེངས་མང་བྱས་རྗེས་མིག་དམར་གྲོང་ཚོ་་་་་་་
ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྤོས་དབུལ་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དོན་་་
དེ་ཉིན་རེའི་གྲོས་རིམ་དུ་བཅུགཆ་སྒམ་དང་། ཉལ་ཁྲི།འབྲུ་རིགས།ཇ་སྲུབས་་་་་་
འཕྲུལ་ཆས། ཁ་གདན། ཉལ་ཆས་སོགས་བླུགས་ཚར་་་་་
རྗེས་གྲོང་མི་རྣམས་ཞུགས་པའི་འགྲུལ་སྐྱེལ་རླངས་་་་་་་་་་་་
འཁོར་7དང་ཐོ་ཕྲུག་རྫོང་གྲོང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཐོན་འགོ་་་་་་་
ཚུགས།

གྲོང་ཚོའི་ཏང་ཀྲི་པུའི་ཧྲུའུ་ཅི་པད་མས་སྐབས་དེ་་་་་
དུས་ཀྱི་གནས་སྤོའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལྷང་ངེར་དྲན་གྱི་་་
ཡོད་པ་སྟེ།ཁོང་ཚོར་བསུ་བ་ཞུ་མཁན་ནི་རྫོང་གྲོང་གི་་་་
མང་ཚོགས་དང་སྡོད་མལ་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་པའི“མིག་་་་་་་་་
དམར་ཁུལ་ཆུང”ཡིན་ཞིང་།ཁུལ་ཆུང་དུ་རིག་གནས་་་་་
བྱེད་སྒོའི་ཐང་ཆེན་དང་།སོས་དལ་ཁུལ།སྔོ་འགྱུར་་་་་་
ཁུལ་སོགས་གང་དགོས་ཆ་ཚང་བ་དང་།བོད་བཟོའི་་་་་་
ཐོག་བརྩེགས་ཉིས་ལྡན་གྱི་ཁང་གསར་ནང་ཚོམས་ཆེན་་་་
དང་། ཉལ་ཁང་། ཐབ་ཚང་།གསང་སྤྱོད།གཉེར་་་་་་
ཚང་སོགས་ཆ་ཚང་པོ་ཡོད་པ་རེད།
“གཞི་ནས་རང་འབབ་ཆུ་རྐ་ལ་དང་གློག་བརྟན་པོ་་
སྤྱོད་རྒྱུ་བྱུང་སོང”ཞེས་ཆོས་འཕེལ་ཚེ་རིང་གིས་ད་ལྟའི་་་་
འཚོ་བར་ཡིད་ཚིམས་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བཤད།
ད་ཆ་ཁོང་དང་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ལྷ་རྩེ་གྲོང་རྡལ་གྱི་བུ་མོ་་་་་
ཐག་ལགས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་རྗེས།ཐག་ལགས་ཀྱིས་་་་་་་་
ཕྱིར་གླ་པར་བསྐྱོད་པ་དང་།ཁོང་ཉེ་འགྲམ་གྱི་དབུལ་་་་་
སྐྱོར་ཐོན་ལས་གླིང་དུ་ལས་ཀ་ཞུགས་ཡོད་པས།ལོར་གླ་་
ཆ་སྒོར་ཁྲི་5ལྷག་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཁར་སྲིད་ཇུས་རང་་་་་་
བཞིན་གྱི་ཁ་གསབ་བསྣན་ན་འཚོ་བ་དེ་བས་ཇེ་ལེགས་ཇེ་
བཟང་དུ་འགྲོ་ངེས་རེད།
ད་ཆ་མིག་དམར་གྲོང་ཚོའི་མང་ཚོགས་30དབུལ་་་་་
སྐྱོར་ཐོན་ལས་གླིང་གི་མཉམ་ལས་ཁང་དུ་ལས་ཞུགས་་་་་་
བརྟན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྒོ་འགྲམ་ནས་ཕྱུག་འགྱུར་གྱི་ཐབས་་་་་་
ལམ་རྙེད་ཡོད།
གནས་སྤོས་རྗེས་དེ་སྔའི་མིག་དམར་གྲོང་ཚོ་གང་་་་་་
འདྲ་བྱས་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན།
“མ་གཞི་འདི་གར་སྤོས་ཀྱང་།ང་ཚོའི་འབྲོག་ར་་་་་
དང་སྒོ་ཕྱུགས་ད་དུང་རང་སོར་གནས་ཡོད།ང་ཚོས་་་་་་
ནོར་ལུག་མཉམ་ལས་ཁང་བཙུགས་ཏེ་གཅིག་གྱུར་དོ་་་་་་་
དམ་དང་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་སྙམ་བྱུང”ཞེས་པད་་་་་་
མས་དེ་ལྟར་བཤད།

2019ལོའི་ཟླ་6པར་མིག་དམར་གྲོང་ཚོའི་ནོར་་་་་་་་
ལུག་མཉམ་ལས་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས།གྲོང་མིས་་་་་་་་
ནོར་ལུག་དང་དེ་བཞིན་དངུལ་སྨར་བཅས་ལ་བརྟེན་་་་་་་
ནས་མཉམ་ལས་ཁང་གི་མ་རྐང་ནང་ཞུགས་པ་དང་མ་་་་་
རྐང་དབང་ཚད་གཞིར་བཟུང་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཁེ་བཟང་་་་་་་
བགོ་བཤའ་རྒྱག་གི་ཡོད།གྲོང་ཚོ་ཧྲིལ་པོར་དུད་ཚང་45
དང་མི་240ཡིས་ལུག་1629དང་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་140
ཙམ་མ་རྐང་ལ་བཏང་ཡོད།
ཆོས་འཕེལ་ཚེ་རིང་གིས“ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ནས་ལུག་6
དང་དངུལ་སྨར་སྒོར་ཁྲི་1.5མ་རྐང་ལ་བཏང་བས།ལོ་་་
ལྟར་བསྡུར་གྲངས་གཞིར་བཟུང་ཁེ་བཟང་བགོ་བཤའ་་་་་
ཐོབ་ཀྱི་ཡོད”ཅེས་བཤད།
པད་མས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ལྟར་ན།མཉམ་ལས་ཁང་
གི་ཡོང་འབབ་ནས་65%བགོ་བཤའ་རྒྱག་པ་དང་།20%
མཉམ་ལས་ཁང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐེབས་རྩར་འཇོག་པ།
10%ཁྱིམ་ཚང་དབུལ་པོར་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་ཐད་་་་་
སྤྱོད་པ།དེ་བྱིངས་ཀྱི་5%གསོ་སྦྱོང་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།དེ་་
དང་ཆབས་ཅིག་གྲོང་ཚོས་དར་རྒྱས་སོགས་མི་6ཕྱུགས་་་་་
རྫིར་རེས་མོས་བཏང་བས་མི་རེར་ཉིན་རེར་གླ་ཆ་སྒོར་་་་་
80ལེན་རྒྱུ་ཡོད།
མིག་དམར་གྲོང་ཚོ་ནས་མིག་དམར་ཁུལ་ཆུང་ལ་་་་་་
གྱུར་པ་དང་། རྡོ་བརྩིགས་ཀྱི་ཉེན་ཆེའི་ཁང་པ་ནས་ལྟ་་་་
སྣང་དོད་པའི་བོད་བཟོའི་ཐོག་བརྩེགས་ཁང་པར་གྱུར་་་་
པ། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་འབྲོག་ལས་བྱས་ནས་་་
འཚོ་བ་འཕྱིད་ཐབས་བྱེད་པའི་རི་གྲོང་གི་གྲོང་མི་རྣམས་་
ཕྱུག་འགྱུར་ཐབས་ལམ་མང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་་་་་་་
རྡལ་གྱི་གྲོང་མིར་གྱུར་ཏེ།ས་བབ་དམའ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་
འཚོ་བ་དེ་བས་སྐྱིད་སྣང་དོད་དུ་སོང་ཡོད།
(བསྟན་བློས་བསྒྱུར།པ་ཕན་དང་བསྟན་བློས་ཞུས)

1972ལོའི་ཟླ་8པ་དང་9པར།བོད་རང་སྐྱོང་་་་་་་
ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་དང་པོ་དང་བོད་དམག་་་་་་་་
ཁུལ་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་ཨུ་ཡོན་དང་པོའི་འགན་འཁུར་་་་་
མཁན་རེན་རུང་སྙེ་མོ་རྫོང་དུ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་
ཕེབས་པ་རེད།ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་དང་བཅས་པ་སྙེ་མོ་་་་
རྫོང་དུ་ཉིན་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ལས་དོན་ལ་གཟིགས་ཞིབ་་་་་
གནང་རིང་།གྲོང་ཚོ་དང་དུད་ཚང་དུ་བསྐྱོད་ནས་་་་་་་་
དུད་ཚང་དབུལ་པོའི་བདེ་སྡུག་བཀའ་འདྲི་དང་།ཞིང་
ནང་དང་མུ་ཁ་དང་། རྩྭ་ར་དང་ལྷས་ར་བཅས་སུ་་་་་་་་་་
ཕེབས་ནས་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་དང་གླེང་མོལ་་་་་་་་་་
གནང་། དེའི་རིང་ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་དང་བཅས་པ་་་་་་་་
གང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་བོད་རིགས་ཕྲུ་གུ་གཉིས་མཉམ་དུ་་་་་
ཡོད་པ་རེད།རེན་རུང་གིས་ཁོང་ཚོར་བྱི་རིལ་སྟེར་་་་་་་་
སྐབས་ཁོང་ཚོས་འཚེར་སྣང་མེད་པར་བླངས་ནས་་་་་་་་་་
དགའ་སྣང་དང་བཅས་བཟའ་ཡི་ཡོད།
ཉིན་ཞིག་གི་ཕྱི་དྲོ།ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་དང་བཅས་་་
པ་སྙེ་མོ་རྫོང་མི་དམངས་དྲག་ཆས་པུའུ་ཡི་ཟ་ཁང་དུ་་་་་་
དགོང་ཟས་མཆོད་སྐབས།བོད་རིགས་ཕྲུ་གུ་གཉིས་པོ་་
སླར་ཡང་ཡོང་ནས་ཟ་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་ལངས་ཏེ་་་་་་་
ཅོག་ཙེའི་སྟེང་གི་རླངས་པ་འཕྱུར་བཞིན་པའི་ཚལ་ལ་་་་་
བལྟས་ནས་བསྡད། སྐབས་དེར་ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་གིས་་་
ཕྲུ་གུ་གཉིས་ཟ་ཁང་ནང་སྐད་བཏང་སྟེ།ཁོང་གཉིས་ལ་་་
ཁ་ལག་བླུགས། ཕྲུ་གུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འཚེར་སྣང་མེད་
པར་འཁྱུག་ཙམ་ཞིག་ལ་ཕོར་པའི་ནང་གི་ཁ་ལག་་་་་་་་་་་་
གཙང་མར་བཟས།དེའི་རྗེས་སུ་ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་གིས
“ཁོ་གཉིས་ལ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལ་གང་ཟེར་གྱི་ཡོད་་་་
དམ། ཁྱིམ་གང་དུ་ཡོད་དམ།ཕ་མ་གཉིས་པོ་ལས་ཀ་་་་
གང་བྱེད་མཁན་ཡིན་མིན”སོགས་སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས།
ཕྲུ་གུ་གཉིས་པོ་སེམས་སྡུག་གིས་མནར་བཞིན་མིག་ཆུ་་་་་
ཤོར།བུ་མོ་ཆུང་ཆུང་དེས་རྒྱ་སྐད་དག་ལ་མ་དག་ཅིག་་་
བརྒྱབ་ནས་པཱ་ལགས་དང་ཨ་མ་ལགས་གཉིས་ཀ་མི་་་་་་་་
ངན་གྱིས་དཀྲོངས་སོང་ཞེས་ཞུས།ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་་་་་་
ཧང་སངས་ནས་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་རྫོང་ཨུད་ཀྱི་ཀྲུའུ་་་་་
ཧྲུའུ་ཅིར“དེ་འདྲ་གང་བྱས་པ་རེད་དམ”ཞེས་བཀའ་་་་་
འདྲི་གནང་།ཀྲུའུ་ཧྲུའུ་ཅིས་དེ་ནི་1969ལོའི་སྙེ་མོ་་་་་་་་
རྫོང་གསར་བརྗེ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་ནས་ཡུན་་་་་་
རིང་མ་སོང་བར།རྫོང་ནང་གི་ལོག་སྤྱོད་ཤོག་ཁག་་་་་་་་
གིས་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྨོངས་དད་ལ་བརྟེན་་
ནས་མགོ་སྐོར་བསླ་སྦྲིད་འོག་ཚུད་པའི་མང་ཚོགས་ཁག་
གཅིག་ངན་སྐུལ་གྱིས“ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསུས་ནས་རྒྱལ་་་་་་་
ཁབ་སླར་གསོ་དང་མི་དམངས་སྐྱོབ་དགོས”ཞེས་པ་་་་་་་་
སོགས་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་འབོད་ཚིག་སྒྲོག་བཞིན་རྫོང་སྲིད་་་་་་
གཞུང་གི་མཐའ་བསྐོར་ནས་མཚོན་ཆའི་མཛོད་ཁང་་་་་་་
དང་། དངུལ་ཁང་། མཁོ་ཚོང་ཁང་བཅས་ཧམ་འཕྲོག་
དང་སྲེག་གསོད་ལོག་གཡེམ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ངན་སྣ་ཚོགས་
སྤེལ་ཡོད།བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་བཀོད་འཐབ་པ་་་
དང་། ས་གནས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ།དེ་བཞིན་གཞི་རིམ་་་་
གྱི་ལས་བྱེད་པ།ཧུར་བརྩོན་ཅན་བཅས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ
(དེའི་ནང་མནར་གཅོད་བཏང་ནས་གྲོངས་མཁན་50
ལྷག་ཡོད)རྡུང་རྡེག་བཏང་ནས་བསད་པ་རེད།བོད་་་་་
རིགས་ཕྲུ་གུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕ་ཡི་མིང་ལ་ཨོ་ལོ་ཆུང་བ་ཟེར་
ཞིང་།རྫོང་འཛད་སྤྲོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་་་་
པ་དང་། ཨ་མ་ནི་ཁྱིམ་དུ་ཕྲུ་གུར་ལྟ་རྟོག་བྱས་ནས་སྡོད་
མཁན་ཞིག་རེད།ཟིང་འཁྲུག་ལངས་རྗེས།ཟིང་་་་་་་་་་་
འཁྲུག་ཤོག་ཁག་གིས་འཛད་སྤྲོད་ཁང་ཧམ་འཕྲོག་བྱས་་
པ་དང་ཨོ་ལོ་ཆུང་བས་ཟིང་འཁྲུག་སློང་མཁན་དང་་་་་་་་
འཐབ་རྩོད་བྱས།རྨས་སྐྱོན་ཕོག་རྗེས།མཚན་འགྲུལ་་་
བརྒྱབ་ཏེ་བྲག་སྐོར་ཤང་དུ་ལོག་ནས་ཕྲུ་གུ་གཉིས་་་་་་་་་་་་
འབྲོག་རའི་གཉེན་ཉེར་བཅོལ།ཨོ་ལོ་ཆུང་བ་དང་་་་་་་་་
བཟའ་ཟླ་གཉིས་འབྲོག་ར་ནས་ལོག་པའི་ལམ་བར་དུ་་་་་
ཟིང་འཁྲུག་སློང་མཁན་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བ་་་་་་
ཚང་ནང་བསྡམས་བཀྱིག་གིས་འཛད་སྤྲོད་ཁང་གི་་་་་་་་་་
དངུལ་དང་། མར། རྩམ་པ་སོགས་རྒྱུ་དངོས་རྩིས་སྤྲོད་
བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་བཟའ་ཟླ་གཉིས་པོས་ཁྲོ་་་་་་

མིག་སྡང་བ་ལས་སྐད་ཆ་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མ་བཤད་་་་་་་་
པར་བརྟེན།ཟིང་འཁྲུག་སློང་མཁན་ཚོ་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་
སྐྱེས་ཏེ་སྔོན་ལ་ཁོང་གཉིས་པོའི་རྐང་པ་བཅད་པ་དང་་་་
དེ་རྗེས་རྡོ་གཞུས་ནས་བཀྲོངས།གཅེན་གཅུང་གཉིས་་་
པོ་དུས་དེ་ནས་བཟུང་དྭ་ཕྲུག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ཅེས་ཞུས།
ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་གིས་གསན་ཞོར་དུ་སྤྱན་གཉིས་་་་
མཆི་མས་ཁེངས་བཞིན་དུ་ཕྲུ་གུ་གཉིས་པོར་དམ་པོར་་་་་
འཐམ་ནས་ཁྱེད་ཚོའི་ཕ་མ་ནི་བོད་རིགས་མི་དམངས་་་་་
ཀྱི་བུ་ཕྲུག་བཟང་པོ་རེད་ལ།མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་་་་
ཀྱང་རེད།གུང་ཁྲན་ཏང་དང་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་་་
ནི་ཁྱེད་ཚོའི་ཕ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས།ཁྱེད་ཚོའི་ཕ་མ་་་་
མ་བརྗེད་པར་བྱ་ཆེད།ངས་གཅེན་མོར་ཅི་ཆུང་དང་།
གཅུང་པོར་ཅི་ཧུང་ཞེས་མིང་འདོགས་རྒྱུ་ཡིན།སླད་་་་་་
ཕྱིན།ཁྱེད་ཚོའི་ཕ་མ་གཉིས་པོའི་ཕུགས་འདུན་མ་་་་་་་་་
བརྗེད་པ་བྱེད་རོགས།གཅེན་གཅུང་གཉིས་པོས་ཧྲུའུ་་་
ཅིའི་སྐད་ཆ་ཉན་རྗེས་མགོ་ལྕོག་ལྕོག་བྱས།ཧྲུའུ་ཅི་་་་་་་་
རེན་རུང་གིས་སླད་ཕྱིན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་་་་་་
ཁྱོད་ཚོར་ལྟ་རྟོག་བྱས་ནས་སློབ་གྲྭར་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན།
ཆེན་པོ་ཆགས་རྗེས་བོད་ལྗོངས་དང་ཕ་ཡུལ་འཛུགས་་་་་་
སྐྲུན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསླབ་བྱ་གནང་།རྗེས་་་་་
སུ་ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་གི་མཐུན་སྦྱོར་བཀོད་སྒྲིག་འོགམི་་
དམངས་སྲིད་གཞུང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ཆེད་དོན་གྲོན་དངུལ་་
བཏང་བ་དང་། སྙེ་མོ་རྫོང་ཨུད་ཀྱིས་ཕྲུ་གུ་གཉིས་པོ་་་་་་
དང་སྔོན་གཤེགས་དཔའ་བོའི་ནང་མི་གཞན་ལ་མཉམ་་
དུ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
དེ་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཟླའི་ནང་།ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་སྙེ་མོར་
ཕེབས་རིམ་བཞིན་ཅི་ཆུང་གཅེན་གཅུང་གཉིས་ལ་་་་་་་་་་
གཟིགས་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད།གཅེན་གཅུང་གཉིས་་་་་་་་
ཀྱིས་ཀྱང་ལྷ་སར་ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་ཐུག་པར་ཐེངས་་་་་་་་
མང་བསྐྱོད་པ་དང་།ཧྲུའུ་ཅིས་རྟག་ཏུ་དྲུང་ཡིག་ལ་་་་་་་
ཁོང་ཚོར་བཟའ་བཅའ་དང་།གྱོན་ཆས།མཁོ་ཆས་་་་་་
བཅས་རྡོག་ཆས་རྒྱག་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་་་་་་་་་་་
གནང་གི་ཡོད།1986ལོར་ཅི་ཆུང་པེ་ཅིང་ཀྲུང་དབྱང་་
མི་རིགས་སློབ་གླིང་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས།ཧྲུའུ་ཅི་་་་་
རེན་རུང་གི་བཟའ་ཟླ་དམར་དམག་འཐབ་འཛིང་པ་་་་་་
རྒན་གྲས་ཧོང་ལིན་ལ་ནད་གཞི་ལྕི་པོ་ཕོག་པའི་སྐོར་གོ་་་
ཐོས་བྱུང་བ་དང་།ཁོ་མོ་ཆེད་མངགས་ཝུའུ་ཧན་དུ་་་་་་་
ཐུག་འཕྲད་ལ་བསྐྱོད་དེ་དམར་དམག་རྨོ་བོ་ལགས་ལ་་་་་
བརྗེད་པར་དཀའ་བའི་ཉིན་མཚན་6ཞབས་ཕྱིར་་་་་་་་་་་་
བསྡད་པ་རེད།
2001ལོའི་ཟླ་7པར།ལོ་80ལྷག་ཙམ་ལ་སླེབས་་་་
པའི་ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གདན་་་་་
ཞུས་ལྟར་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་
50འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་མཛད་སྒོར་ཞུགས།
དེའི་རིང་ཅི་ཆུང་གིས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གྱི་དྲན་གསོའི་་་་
མཛད་སྒོར་ཕེབས་པའི་ཧྲུའུ་ཅི་རྒན་གྲས་ཁོང་ཐུག་པར་
མགྲོན་ཁང་དུ་ཐེངས་མང་བསྐྱོད།ཅི་ཆུང་གིས་མིག་ལ་
མཆི་མ་འཁོར་བཞིན་དུ་ཧྲུའུ་ཅི་རྒན་གྲས་ཁོང་ལ་ང་ཚོ་་་
གཅེན་གཅུང་གཉིས་སློབ་ཆེན་ཐོན་རྗེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་་་་་་
ལས་བྱེད་པར་གྱུར་པ་མ་ཟད།ཁྱིམ་ཚང་ཟིན་ནས་ཕྲུ་་་་
གུ་ཡོད་པ་དང་འཚོ་བ་ཡང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད།
སྤོ་བོ་ལགས་ཁྱེད་རང་ཐུགས་བློ་བདེ་པོ་གནང་།ང་་་་་་་
ཚོས་ཁྱེད་རང་གི་རེ་བ་ཆུད་ཟོས་སུ་གཏན་ནས་གཏོང་་་་
གི་མིན་ཞེས་ཞུས།ཧྲུའུ་ཅི་རྒན་གྲས་ཁོང་གིས་ཅི་ཆུང་་་་
ནི་སློབ་འབྲིང་ཞིག་གི་དགེ་རྒན་ཡིན་པ་དང་།ཁོང་གི་་་
གཅུང་པོ་ཅི་ཧུང་ནི་སྙེ་མོ་རྫོང་ཨུད་གཞུང་ལས་ཁང་གི་་་
ཀྲུའུ་རེན་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་་
ཐུགས་བློ་བདེ་པོ་བྱུང་།ཁ་གྱེས་ཁར་ཧྲུའུ་ཅི་རྒན་གྲས་་་
ཁོང་གིས་སླར་ཡང་སྒོར་500བཏོན་ནས་ཅི་ཆུང་ལ་་་་་་་་
སྤྲད་དེ་ཁོ་མོ་དང་གཅུང་པོར་ལས་ཀ་ཧུར་ཐག་བྱེད་་་་་་་
དགོས་ལུགས་དང་བུ་ཕྲུག་གསོ་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱས་ནས་་་་་
སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་པ་འཛུགས་་
སྐྲུན་བྱ་ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་དགོས་་
པའི་བཀའ་མངགས་གནང་བ་རེད།
(ཉི་དོན་དང་པ་ཕན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས)

ཧྲུའུ་ཅི་རེན་རུང་དང་བོད་རིགས་དྭ་ཕྲུག་གཉིས་ཀྱི་ལས་དབང་།
ཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཐུང་ངུ་།

དྲང་ནུས་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱེབྱེད་།

ལྷ་རྩེ་རྫོང་གྲའུ་ཤང་མིག་དམར་གྲོང་ཚོའི་གྲོང་མིར།

སྒོ་འགྲམ་ནས་ཕྱུག་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་རྙེད་པ།

ཉེ་ཆར།དྲག་ཆས་་་་་་་་
ཉེན་རྟོག་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་
རྫོང་རུ་འབྲིང་གི་དཔོན་་་་་་་་་
དམག་རྫོང་རྒན་གསོ་ཁང་དུ་
ཡོང་ནས་དེ་གའི་རྒན་རྒོན་་་་་
ཚོར་དཔོན་དམག་ཚོའི་རྒན་་
བཀུར་བསམ་པ་དང་ལྷག་་་་་་

བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་སྨོན་་་་་་་་་
འདུན་བཟང་པོ་མཚོན་པར་་
བྱས་ཤིང་།དཔོན་དམག་་་་་་
དང་རྒན་རྒོན་དབར་ཅི་་་་་་་་་
འཕྲོས་མོལ་འཕྲོས་ཤོད་པ་་་་་་
དང་བདེ་སྡུག་སྐོར་གླེང་བ་་་་་
མ་ཟད། ད་དུང་གད་ཕྱིས་་་་་
རྒྱག་རོགས་བྱས་ནས་རྒན་་་་་་
རྒོན་ཚོར་གཙང་ཞིང་དྲོ་སྐྱིད་
ལྡན་པའི་སྡོད་གནས་ཤིག་་་་་་
བསྐྲུན་ཡོད།
འདི་ནི་དཔོན་དམག་་་་་
ཚོས་རྒན་རྒོན་ཚོར་སྔོ་ཚལ་་་་་
སོས་པ་སྤྲོད་བཞིན་པ།

དམག་དམངས་དབར་གྱི་ཉ་ཆུ་ལྟ་བུའི་བརྩེ་སེམས།